

Ulven fra Thy

af Charlotte Boje H. Andersen, Svend Sørensen og Jytte Nielsen

I efteråret 2012 viste en ulv sig i Thy og blev senere fundet død. Denne hændelse udløste en af de mest følelsesladede debatter i Danmark i mange år. Artiklen beretter om forløbet, men fokuserer også på gamle kilder om ulve i Thy og Danmark og bringer to ulveviser – en ny og en gammel. Endelig refereres der til den verserende debat.

Den 6. oktober 2012 fotograferede Karl Emil Andersen, Klitmøller et ulvelignende dyr i Hansted Vildtreservat. Men det kunne også være en stor schäferhund, som havde forladt sin familie og nu strejfedes rundt i Nationalparken, så Karl Emil valgte at holde sin observation og sit foto for sig selv. Men godt en uge senere var en gruppe ornitologer på tur til kanten af vildtreservatet, og her fik øjenlæge Kim Frost, Nykøbing også øje på »ulvehunden« i sin kikert. Han skrev efterfølgende en stemningsrapport til »Nordjyllands Fugle«. Et uddrag giver indtryk af stemningen blandt fuglekigge:

»Vel oppe i fugletårnets store platform havde vi et fint overblik over den vestlige del af søen og Hansted Reservatets sydlige bred, hvor havørne ofte holder til. Så jeg gik søbredden efter i teleskopet for eventuelle siddende ørne dér. Aldrig så snart var jeg begyndt min afsøgning, før en stor sag kom ind i skopet. Det fór ud af mig: »Her går sgu' en ulv«. ... Desværre gik ulven umiddelbart bag et mindre fyrrekrat, så det var kun Finn, der nåede at se den og med det samme bifaldt, at her var en ulv!

Vi havde lige drukket den sidste kaffe af hans termokande, hvilket fik en til at spørge, hvad der

Ulven fra Thy. Foto: Karl Emil Andersen.

mon var i kaffen! Men frem kom fyren igen, og alle kunne nu studere den, mens den roligt luntede af sted oppe på klitkanten. Man kunne da opleve det forunderlige, at ingen ytrede blot den mindste tvivl om, hvad det var, vi havde for os. Og en næsten andægtig stemning indfandt sig: Vi var på det rene med, at dette var stort: En ulv i den danske natur for første gang i 200 år – og så i Nationalparken!»

Kim Frost fik også billeder af dyret og henvendte sig til pressen, idet der gennem længere tid havde floreret rygter om en ulv i Thy. Så gik den store ulvejagt, og snart kom der observationer fra syd og nord i Thy, og folk fra alle dele af landet valfartede til Thy for at få et glimt af dyret. Men trods den hid-sige jagt fik ingen dyret i fotolinsen, og den dag i dag er de to ovennævnte optagelser af dyret de eneste der eksisterer, og havde det ikke været for en vågen skovarbejder, kunne dyret være gået over i historien som en god overlevering, der bare ville være blevet bedre med årene. Men Henrik Bak fra Naturstyrelsen iagttog den 16. november, på en af sine ture i reservatet, at en gruppe ravne havde forsamlet sig, hvilket kunne tyde på, at der var en eller anden form for bytte/mad i nærheden. Han besluttede sig for at undersøge sagen nærmere og fandt kadaveret af et ulvelignende dyr. Dyret blev fragtet til København til nærmere undersøgelse og efter et stykke tid kom afgørelsen, nemlig den 7. december. Det var en ulv, som man havde fundet i Thy og med næsten 100% sandsynlighed det samme dyr, som i månederne forud var blevet observeret og fotograferet flere gange.

UNDERSØGELSE AF ULVEN

Første skridt i undersøgelsen af det ulvelignende dyr var en obduktion. Formålet var dels at afklare, hvorvidt det var en ulv eller en hund, dels at undersøge dødsårsagen. Forskellen på hunde og ulve kan ofte ses på tænderne. Ulve har typisk større tænder end en hund, men meget store hunde kan også have store tænder. Desuden har ulve en lille smule svømmehud mellem tærne på både forben og bagben. Det har rigtige hunde ikke. Det obducerede dyr fra Thy havde svømmehud, og tænderne

var også store nok til at være ulvetænder. Der var altså ikke noget, der modsagde, at det skulle være en ulv. Forskerne kunne imidlertid ikke være 100 procent sikre, før dens DNA blev undersøgt.

Den omfattende DNA-analyse slog endeligt fast, at dyret var en ulv, og man kunne endda afgøre, at den stammede fra det såkaldte Milkeler-kobbel, der holder til i Sachsen i det østlige Tyskland. Ulven var altså vandret mere end 900 km, formentlig på udkig efter en mage og et territorium, før den endte sine dage i Thy.

Ulven fra Thy var en han, ca. 3½ år gammel. Den vejede ved sin død 35 kg og var undervægtig på grund af sygdom. Ved obduktionen fandt man en stor tumor i brysthulen, som meget vel kan være dødsårsagen. Der var flere liter væske i brysthulen, som formentlig skyldes tilstedeværelsen af tumoren, og dyret var nok blevet kvalt i væsken. Der blev

Tommy Hansen, Naturstyrelsen, er ved at undersøge den døde ulv.

Nærmere inspektion af ulvens tandsæt.

udtaget en række prøver fra dyret, som blev undersøgt og analyseret for bl.a. gift, bakterier, virus og parasitter. Efter undersøgelserne overgik ulvens jordiske rester til Statens Naturhistoriske Museum i København. Her blev knoglerne rensat og skellet samlet, så ulven kunne udstilles.

For nylig er ulvens mor fundet død i Tyskland. Hun blev ca. 10 år gammel og blev af forskerne kaldt »Enøje«, da hun havde mistet det ene øje ved et skud. Obduktionen af hende viste, at hun også havde andre skader fra skud. Hun havde født mindst 42 hvalpe i løbet af sit lidt barske liv. En anden slægtning til Thy-ulven har i foråret 2013 bevæget sig rundt i Midtjylland. Det er en hanulv, og de to ulve har samme mor men forskellige fædre. Broderen er identificeret ved hjælp af DNA-spor i dræbte byttedyr og i indsamlede ekskrementer.

ULVEJAGT I HISTORISK TID

Med offentliggørelsen af resultatet af obduktionen begyndte en af de største følelsesladede debatter i Danmark i nyere tid, nemlig for og imod ulve i Danmark. Bølgerne er gået højt i det snart forgangne år, og diskussionerne er langt fra stoppet, tværtimod har de fået ny næring af mange nye observationer

i Midtjylland, samt fundet af flere får, som er dræbt af ulve. Men hvorfor har et enkelt fund af en død ulv og nogle observationer afstedkommet så megen postyr, når dyret har været borte fra den danske natur i 200 år? For at forstå det skal man kigge tilbage i historien, hvor man kan se, at ulven altid har afstedkommet postyr og specifik lovgivning.

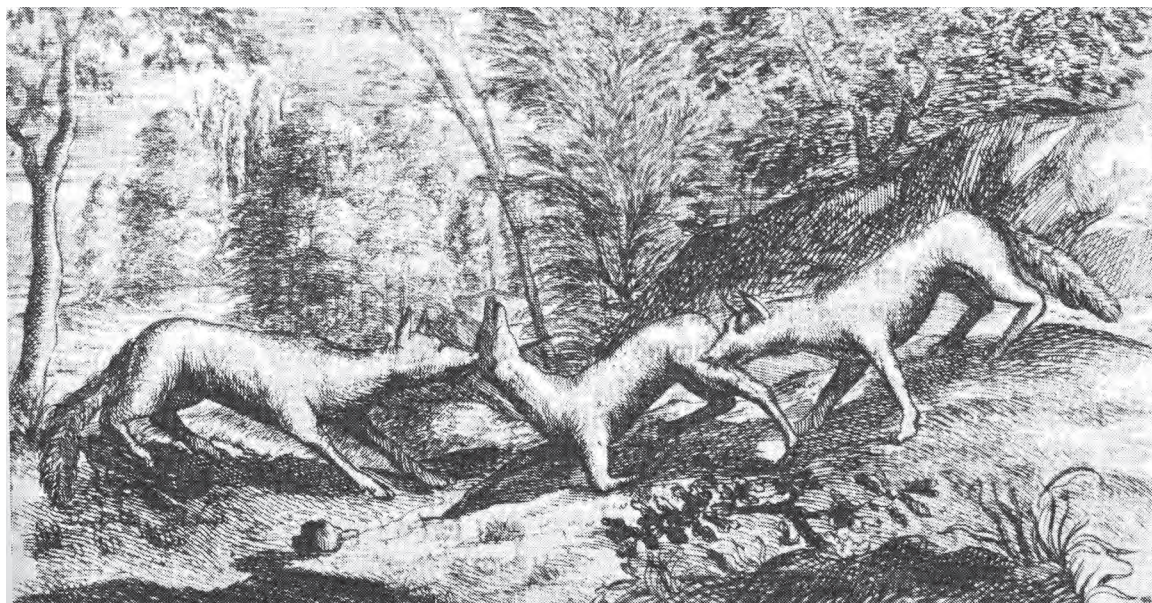
I en lov fra 1536 fremgik det, at ulvejagt fortsat skulle være fri, modsat jagten på andet vildt, der var forbeholdt konge og adel. Ulven var et skadedyr, som alle skulle hjælpe til med at udrydde.

Kong Christian den Femtes forordninger om jagt fra 1681 og 1688 indeholdt også kapitler om ulvejagt. Amtmændene havde pligt til at sørge for, at bønder med vogne og heste stod til rådighed, når jagten kom til egnen. De skulle transportere og holde net og »lapper« – store tøjstykker der dannede en slags indhegning, hvor ulven blev drevet ind i et garn. Her fik bønderne mulighed for at spidde dyret med deres forke. Skydevåben var på den tid ikke præcise nok til at de kunne bruges i ulvejagt.

Derudover kunne man også anvende ulvegårde med udlagte ådsler, hvor ulven blev lokket ind og fanget. En anden metode var ulvegrave, et stort hul i jorden, hvor der stod en stage med lokkemad. Et lag grene dækkede hullet, og ulven faldt

Christian den Femtes forordning om jagten, december 1688, kap 31:

»Paa det og at Ulvene, som Vores Undersaatters Qvæg og Bæster, i Vort Land Jylland, udi en og anden Maade stor Skade tilføier, desto bedre kunde blive ødelagde, have Vi Vores Jægermester og Landjæger allernaadigst beskikket, som med Vores Oberjægermesters Viden-skab, egne Jagter, saa tit fornøden gjøres, maa anstille paa de Steder, hvor de formener, at det til Ulvefangsten bedst og tjenligst kunde være. Dog skal det ikke skee paa de Tider om Aaret, naar Bonden haver at bestille enten med sin Sæd eller Høst, at han desformedelst udi sin Næring og Håndtering skulle hindres.«

igennem, når den nærmede sig. Vi kender nok alle ulvegraven, Emil fra Lønneberg gravede – og fangede den strenge »Kommandusen« i stedet for en rigtig ulv.

En ulvejagt kunne stå på i flere dage. Der blev udbetalt en præmie på fire rigsdaler til dem, der dræbte en voksen ulv, for en unge betaltes én rigsdaler. Derudover måtte ulvejægeren beholde skindet. Ulvens pels havde den bedste kvalitet om vinteren, og derfor foregik jagterne på den årstid.

Det døde dyr blev præsenteret på tinget, hvor kroppen blev flået og hængt op til offentligt skue. Præmien blev betalt af bønderne i herredet. Den enkeltes bidrag var udmålt i forhold til hans ejendoms hartkorn. Betalte bønderne ikke inden otte dage, kunne herredsfogeden inddrive dobbelt takst. I 1688 skærpedes straffen for de bønder, der ikke mødte op til ulvejagt.

Sidste gang, der blev skudt en ulv i Danmark, var i 1813. En skytte fra Estvadgård ved Skive havde i fem nætter ventet på, at ulven skulle komme hen til et dødt føl, der var lagt ud som lokkemad. Skytten fik sin belønning, og skindet blev hængt op uden for retten i Holstebro. I lang tid efter dette var folk meget bange for at færdes om natten.

ULVE I THY I 1600-TALLET

De kongelige forordninger om ulvejagt fra 1680'erne giver indtryk af, at ulvene var et stort problem. På trods af dette står der i de lokale tingbøger fra Thy ikke noget om skader eller ulykker, forårsaget af ulve. Nedenstående eksempler belyser thyboernes forhold til ulve i 1680'erne.

I 1682 beordrede amtmænd Jørgen Skeel Due bønderne i Hillerslev herred på ulvejagt 4. og 5. maj. Bønderne bad om, at de i fremtiden kunne få overstået markarbejdet først, og næste jagt blev udsat til efter høst. Det skulle foregå den 11. oktober, og dem der ikke mødte op, skulle betale en bøde. Kilderne har ingen efterretninger om resultatet af jagten. Det ser ikke ud som om, bønderne har opfattet ulven som den store trussel mod deres husdyr, eftersom jagten forekommer at være en unødvendig arbejdsbyrde.

Forordningens bestemmelse om, at der skulle udbetales en præmie til dem, der kom med en død eller en levende ulv, har dog nok fået nogen til at øjne en chance for en indtjening.

I 1686 tog Erik Nielsen fra Skinnerup til herredstinget og hævdede, at han havde en død ulv liggende på sin hest. Fire mænd blev sendt ud for

at se efter og meldte tilbage, at det var en hund – endda en gammel tandløs én. Og så skulle der ikke udbetales nogen præmie. Det døde dyr blev smidt af hesten ved smedens hus. Der sluttede sagen ikke. Erik Nielsen fik nogle mænd fra Skinnerup til at skrive under på, at de troede, det var en ulv. Mændene blev indkaldt til tinget og måtte under ed indrømme, at de aldrig havde set en ulv og ikke vidste, hvad det var for et dyr. En af mændene havde set dyret jage et svin, og Erik Nielsen havde resolut skudt det. Dette var en overtrædelse af jagtloven, men Erik Nielsen blev blot beordret til at fjerne den døde hund, og dommeren konkluderede, at han havde handlet i »uforstand«.

Sagen kunne tyde på, at folk ikke har vidst, hvordan en ulv så ud.

I 1687 kom to mænd til Hundborg herredsting i Sjørring med i alt fire ulveunger. Mændene kunne oplyse, at de havde fanget dem i klitterne. Det afgjordes, at der vitterlig var tale om ulve og ikke hunde, og mændene fik deres betaling.

I landsarkivet i Viborg ligger en skrivelse fra Rentekammeret 22. juli 1699, stilet til amtmanden over Dueholm, Ørum og Vestervig Amter. Dokumentet beretter, at betalingen til dem, der har dræbt en ulv, ikke var blevet udbetalt – og at ingen derfor var motiveret til at gå på ulvejagt. Rentekammeret beder amtmanden indkalde herreds- og birkefogederne til indskærpelse af, at det pågældende herreds bønder skal betale, og at der skal kræves dobbelt beløb, hvis der ikke betales til tiden. Forordningen fra 1688 omkring ulvejagt holdes altså i hævd.

Velædle og Velb. Hr. Cancelie Raad og Amptmand !

Saa som Hr. ober Jægermester Høy og Velbaarne Hr. Christian Detlef Grefve af Reventlou ved Skrivelse af 15de hujus haver tilmeldet Os, at de Penge, som efter Ko. Ma. allernaadigste udgangne Jagt Forordning dat. 8de Decembr. Anno 1688 fra hver Herretz Bønder, ved Herredtzfogden skulle inddrives og betahles til dennem, som nogen gammel eller ung Ulf kunde ødelegge, ikke saa rigtig til de vedkommende bliver erlagt, som skee burde, og høystbemeldte Kongl. allernaadigste Forordning tilholder, hvorover sig ingen nu paa Ulfvenes ødeleggelse skall ville beflitte. - Thi till høystbemeldte Ko, Ma. allernaadigste udgangne Forordnings allerunderdanigste efterlevelse, som er Anseet til Indvaanernes og Landets beste, ville Hr. Cancelie Raad og Amptmand udi det hannem allernaadigst anbetroede Amt, strax lade alle Herretz og Birkefogder sammen kalde, og dennem alvorligen foreholde, at de sig i alle maader det 37te Capitel udi samme Forordning, holde allerunderdanigst efterrettelig. Og hver gang sig nogen med døde og af dennem ødelagde Ulfve ved Tinget anmelder, de da straxen, enhver for sig, bliver dem behielpelig, at de uden ophold, efter foregaaende Ligning imellem Bønderne, udi hvilket Herret Ulfven er dødet, niuder hvis Forordningen dennem i saa maade allernaadigst tillegger, saa fremt det icke efter Forordningens Tilhold, dobbelt af de skyldiges Boe skal udpandtes. - Hvormed Hr. Amptmand fremdehles ville behage at have saadan indseende, at ingen videre klage der over indkommer.

- Vi forbliver Hr. Cancelie Raad og Amptmandens tjenstvillige

R. Meier J. Klothaiken J. Worm N. Leth J. Hammond

Rentekammeret d. 22 Juli Ao. 1699
udskrift v. Niels Vestergaard-Larsen

ULVEVISEN, DER OVERLEVEDE I THORSTED

Boddum den 22. maj i år. Her begyndte historien om ulvevisen egentlig. Folk fra Svankjær var på udflugt og hørte om Boddum-digteren Jens Søe, der læste et digt i radioen i forbindelse med Od-desundbroens indvielse i 1938. I digtet omtales en ulv fra Hanherred »*mæ nuer tænd så skarp å en håell så lång*«.

»*Den ulv kender jeg da godt,*« udbød Kirsten Vangsgaard fra Koldby. »*Min far lærte mig en vise om den, da jeg var barn.*« Og så nynnede Kirsten et par linjer. Det gjorde indtryk på den museums-medarbejder, som deltog i udflugten. At Kaj Kappel fra Thorsted for 60 år siden havde lært sin datter en vise, var måske ikke så usædvanligt, men at hun stadigvæk kunne huske den, var ligegodt imponerende.

I forbindelse med museets udstilling *Ulven fra Thy* var det oplagt at få Kirsten Vangsgaard til at indsynges ulvevisen. Det tændte imidlertid også hendes egen nysgerrighed. Der måtte da findes noget om den ulv, visen handlede om! Hun kontaktede familien. Da hun ringede til sin svigerinde ved Fjerritslev, Gudrun Kappel, gav det pote. Hun havde lige ryddet op i tingene efter sin faster, Lis Madsen, som døde for en del år siden. Sygeplejerske Lis Madsen havde gennem mange år ført scrapbog, og Gudrun Kappel havde kigget i dem, inden hun for et par måneder siden havde afleveret dem på arkivet i Fjerritslev. Der stod en hel del om en ulv, det var ganske vist.

Allerede næste formiddag satte de to svigerinder hinanden stævne på lokalhistorisk arkiv i Fjerritslev og kiggede i scrapbøgerne. Og her var den så, hele historien om ulven og visen beskrevet i 25 avisudklip. Med til historien hører, at opdagelsen skete dagen før åbningen af udstillingen på Thisted Museum den 14. juni 2013, og at historien nåede at komme med.

Ud over ulven så var smed Christensen fra Vesløs hovedperson i det drama, der udspandt sig i 1930, og som ulvevisen omhandler. Flere havde mistet får og lam, og rævene fik skylden. Men en stor og vild hund var også blevet set i nærheden af

Vejlerne. En dag midt i januar besluttede smeden at prøve at få ram på den, og det lykkedes ham også at få indkredset dyret. Med hjælp fra nogle drenge blev hunden jaget hen mod jernbanedæmningen, hvor smeden havde skjult sig og fik ram på den.

Smeden kørte hunden hjem på en trillebør og flåede skindet af den. Her kunne sagen være sluttet, hvis ikke den zoologisk interesserede skolelærer havde fået fat i dyrets hoved. Han konsulterede dyrlæge Gade, og spørgsmålet meldte sig: Kunne det være en ulv? De blev enige om at sende kraniet til Zoologisk Museum i København. Inden det blev afsendt, overbeviste tænderne dog dyrlægen om, at det ikke var en ulv.

Teorien om en ulv vakte opsigt. I begyndelsen af februar bredte historien sig ud til landets aviser. Den mest dramatiske beskrivelse findes i bladet *Jagtvennen*, der citeres i flere aviser. Om nedlæggelsen af »ulven« skrev jagtbladet, at det første skud ikke var dræbende, »og den gik da med en uhyggelig tandrække angrebsvis til værks mod smeden.« Med yderlige to skud lykkedes det dog at aflive dyret.

Meget hurtigt kom det frem, at sparekassedirektør Niels Madsen i Klim havde savnet sin schæferhund siden nytår, og dens kendetegn stemte overens med det skudte dyr. Lis Madsen var hans datter, og det forklarer hendes ihærdighed med at samle de mange udklip til scrapbogen. Lis Madsen har selv føjet til: »*Alt fra aviser om vor gode hund »Troid«, som sindssyg af skræk løb vestpå nytårsaften og løb forvildet omkring et par uger.*«

Den 4. februar bragte Nationaltidende en vise, der blev gengivet i flere aviser og altså også nåede til Thorsted. Visen var skrevet af Viggo Barfod, der var journalist og forfatter. Allerede som ung journalist i Aalborg lancerede han pseudonymet »Ærbødigst«. Fra 1930 til sin død i 1948 lavede han ugentlig aktuelle verscauserier i radioen. Ulvevisen havde overskriften: »Sandfærdig vise om den græsselige ulv på Thy, der blev skudt af smeden fra Vesløs«.

*Tegning bragt sammen med sangen
i Nationaltidende den 4. februar 1930.*

De har vel i avisen læst,
krillevillevit bombom,
om det forfærdelige bæst,
krillevillevit bombom,
som spreder skræk i hele Thy,
krillevillevillevillevit bombom,
fra Jammerbugt til Thisted by,
krillevillevit bombom

Det er så rent utroligt stort,
krillevillevit bombom,
som Kristen Madsens ladeport,
krillevillevit bombom,
hver aften ud på rov det går,
krillevillevillevillevit bombom,
og æder en tolv-fjorten får,
krillevillevit bombom

Syv drenge som i skole gik,
krillevillevit bombom,
dem spiste ulven som en slik,
krillevillevit bombom,
Det blev i alle fald fortalt,
krillevillevillevillevit bombom,
dog skal man ikke tro på alt,
krillevillevit bombom

Og når i seng man skulle gå,
krillevillevit bombom,
så lukked man med lås og slå,
krillevillevit bombom,
hver nat man sov med plejl og le,
krillevillevillevillevit bombom,
man ved jo ej, hvad der kan ske,
krillevillevit bombom

Den modigste i hele Thy,
krillevillevit bombom,
den stærke smed fra Vesløs by,
krillevillevit bombom,
en dag gav ulven et skud krudt,
krillevillevillevillevit bombom,
det havde han dog nær fortrudt,
krillevillevit bombom

Løs på ham med et hyl den sprang,
krillevillevit bombom,
det lød som jordens undergang,
krillevillevit bombom,
til sidst den ånden opgav dog,
krillevillevillevillevit bombom,
dens sidste ord det var »vovvov«,
krillevillevit bombom

EN NY ULVEVISE

Fundet af den døde ulv i Nationalpark Thy i oktober 2012 affødte en ny ulvevise, dog med den forskel, at der nu var tale om en død ulv. Det var forfatter og journalist Michael Stoltze, som satte sig med rim og vers, for at digte denne muntre vise, som allerede er afsunget ved diverse julefrokoster og foredrag i Thy. Melodien er *Stenka Razin*, og teksten lyder sådan:

Ulvens død

1

Han kom hid til Hovedlandet
på det store eventyr.
Men hans rejse blev forbandet
og han voldte vildt postyr.
Men hans rejse blev forbandet
og han voldte vildt postyr.

2

Tog af sted på trods af helsen
i den vide verden ud
for at vove ulvepelsen
som naturens sendebud.
For at vove ulvepelsen
som naturens sendebud.

3

Syg og ensom uden mage
langt fra hjemmet uden kød.
Ak, han endte sine dage -
Hanstholm blev hans sorte død.
Ak, han endte sine dage -
Hanstholm blev hans sorte død.

4

Han blev fundet dér forleden
mellem revling, lyng og krat,
og de bar ham over heden
på en kold novemhernat.
Og de bar ham over heden
på en kold novemhernat.

5

Han kom ind på instituttet
hvor de hvide kitler bor
Der blev eventyret sluttet
for den stolte ulv fra nord.
Der blev eventyret sluttet
for den stolte ulv fra nord

6

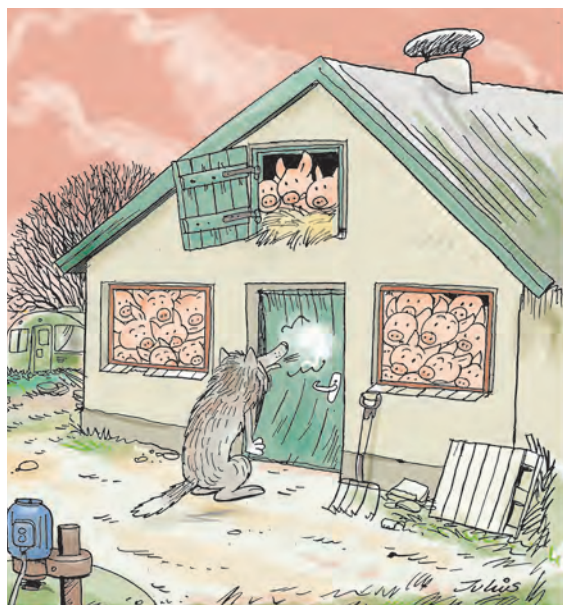
Med alvorlig atmosfære
rundt om dødens kolde bord
viste alle ulven ære
mens han mod sin himmel fór.
Viste alle ulven ære
mens han mod sin himmel fór.

7

Hvis han viser sig derude
som en ulvesjæl i sky,
kan du høre ulven tude
over hederne i Thy.
Kan du høre ulven tude
over hederne i Thy.

Den udstoppede ulv fra udstillingen.
Foto: Klaus Madsen

Landbruget frygter ulvens komme til Danmark.
Julius, 28. februar 2013.

DEBATTEN OM ULVE

Ulven er fredet ifølge EU's habitatsdirektiv. Dyret var tidligere næsten udryddet i Europa, og med fredningen vil man forsøge at give ulvene gode vilkår, så bestanden kan vokse. Fredningen indebærer, at jagt er forbudt. Kun i ganske særlige tilfælde kan der blive tale om regulering af bestanden.

Debatten om regulering af naturen har mange nuancer og er ikke helt uden fortilfælde. Andre invasive arter – både planter og dyr – udsættes for intensiv regulering. Dette gælder f.eks. mårhunde og bjørneklo. De vurderes ikke at høre hjemme i Danmark, og der er planer for udryddelse. Vildsvin er heller ikke velansete, da de ses som en trussel for svinebruget på grund af smittefare. Der er mange interesser at tilgodese – inklusiv de internationale bestemmelser omkring fredning af arter.

Det fremgår af debatten, at nogle er uenige i, at ulven uhindret kan komme til Danmark. De ser ulven som en trussel for husdyr og mennesker og mener, at det bliver utrygt at færdes i den danske natur. De reagerer på billederne af ihjelbidte får og argumenterer for stærk regulering.

Andre ser ulvens genkomst som udtryk for en øget biodiversitet og et positivt bidrag til naturens mangfoldighed. De mener, at der skal være plads til ulven, og at man ved hegning og erstatning kan friholde landmænd fra skader. Nogle fremfører, at ulven kan medvirke i reguleringen af hjortevildtet. De fanger syge og svage dyr og er dermed medvirkende til at gøre vildtbestanden stærkere.

Debatten for og imod ulve raser i Danmark, kampen kan følges på internettet og i aviserne.

Her er uddrag:

»Danmark bliver mere varieret og spændende, når de store dyr spreder sig og genindvandrer. Og et voldsomt rovdyr som ulven man virkelig åbne vores øjne for udviklingen og vores forhold til naturen i Danmark. Det er ikke så ringe.«

Biolog Michael Stoltze

»Hold nu op med at romantisere det blodtørstige rovdyr... I århundreder har vort folk i fadervor bedt »fri os fra det onde«, og i 200 år har vi trygt for ulve kunnet færdes i vor dejlige natur her i Danmark, men i stedet for at takke Gud for denne gave, så

Forskere vil have ulve i Thy. – Thy? Det er den vej...
Julius, 12. december 2012.

Ulven, set fra den humoristiske vinkel. Opstillet figur ved Klitmøller, efteråret 2012. Foto: Ib Nord Nielsen

råber nogle op om, at også Danmark er et naturligt område for ulven at leve i.»

Jørgen D. Grønæk, læserbrev i Kristeligt Dagblad 1. marts 2013

»Kun primitive samfund udrydder dyrearter. Ulven skal være velkommen tilbage.«

Vagn Scheffmann, Kristeligt Dagblad 11. marts 2013

»Det er kun københavnere, der ikke behøver at frygte ulven, som synes, at det er godt, den er kommet til Danmark.«

Jørgen Axelsen, ulvefrit.dk

»Det er ikke alene landmænd og jægere, der har patent på at have en holdning til ulvens tilbagevenden til den danske natur. Det har vi alle – naturen er vor allesammens. Ulve- og vildtekspert er

uenige om, hvorledes ulven vil påvirke naturen og danskerne. Lad nu eksperterne få ressourcer til at undersøge den nye situation med ulvenes indtog i Danmark og lad os indtil da undgå at forsvinde væk i skræmmekampagner og spin fra erklærede ulvemodstandere. Ulven er på en gang, både et fascinerende rovdyr og en berigelse til mangfoldigheden i den allerede dejlige danske natur.«

<http://ulvensvenner.dk/>

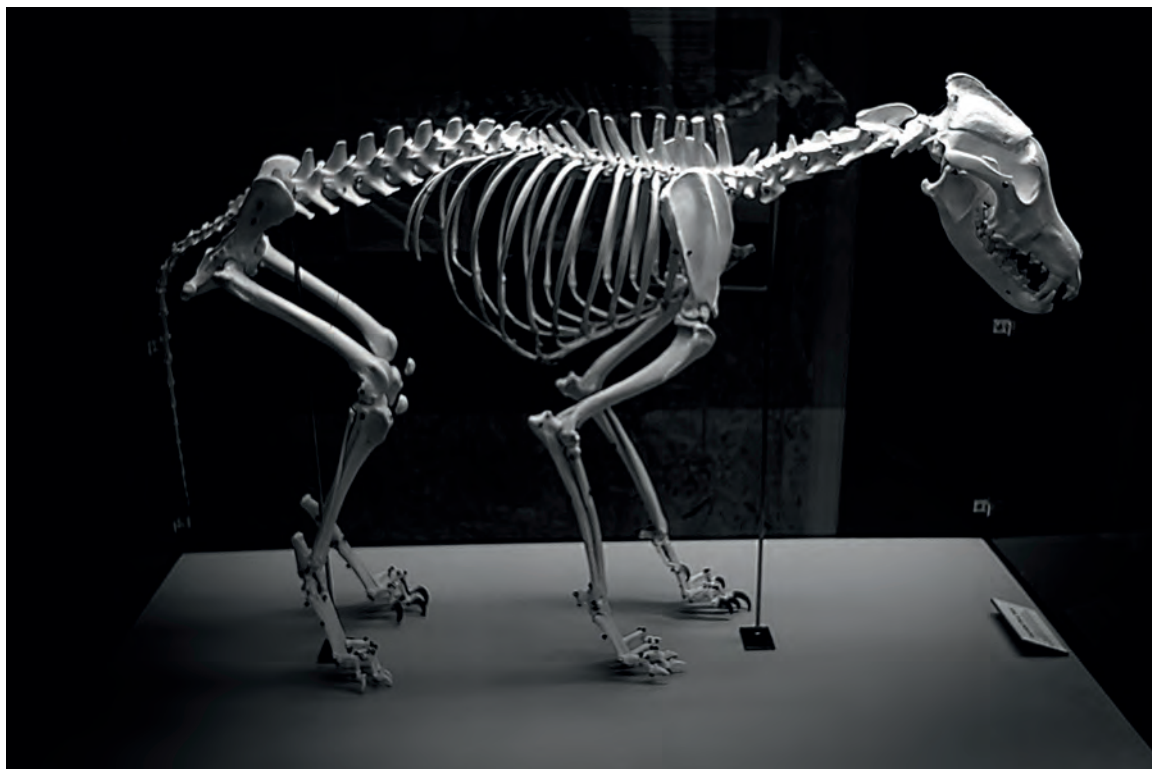
»... den danske natur bliver vildere ... måske er det meget godt at finde ud af, at vi mennesker ikke kan kontrollere alt, Naturen er et godt billede på at alt ikke altid er, som vi forestiller os.«

Biolog Jesper Vagn Christensen, interview i Kristeligt Dagblad 29. april 2014

»Stop ulven nu – deltag i underskriftindsamlingen«
<http://ulvefrit.dk/>

Den udstoppede ulv fra særudstillingen på Thisted Museum. Foto: Klaus Madsen

Skelettet af ulven fra Thy. Foto: Klaus Madsen

ULVEN PÅ MUSEUM

Som nævnt har skelettet af ulven fra Thy været udstillet på Thisted Museum sommeren over. Mange – både lokale og udefrakommende – børn og voksne har lagt vejen forbi, for at se »de sørgelige rester« af det stolte dyr. Undervejs i udstillingen har de haft mulighed for at læse om ulvens og menneskets tætte relationer, for ulven optræder nemlig gennem hele historien. Fra Fenrisulven i nordisk mytologi, over den lumske ulv i eventyret om Rødhætte til nutidens teen-age litteratur om varulve. Men vi kender også ulven fra Junglebogen, som maskot for fodboldklubber, den store stygge ulv i Walt Disneys univers og fra ordsprog »Ulven kommer« eller »ugler i mosen«, som er en omskrivning

af det oprindelige udtryk »ulve i mosen«. Udstillingen har også budt på små film og lydclip, og man har bla. kunnet høre begge de omtalte ulveviser sunget. Og for de barnlige sjæle har der været mulighed for at spille dukketeater eller løse ulvekryds og ulvequiz. Og så har man kunnet følge ulvens poteaftryk rundt på museet.

Måske vil der gå mange år, før der atter påtræffes en ulv i Thy. Men set i bakspejlet, så vil den næste ulv sikkert også vække stort postyr, for uanset om vi kan lide det eller ej, så er ulven kommet for at blive hos os mennesker – måske i frygten for at møde den – måske i glæden over en ny art – men helt sikkert i vores underbevidsthed og de fælles fortællinger, vi bærer med os.